
	ระเบียบปฏิบัติเลขที่ : WI-NUR-138	R : 00	หน้า : 1/4	วันที่ : 1 ตค.65
	เรื่อง : การใส่สายสวนปัสสาวะ			
ผู้จัดทำ : กลุ่มงานการพยาบาลผู้ป่วยอายุรกรรม			ผู้อนุมัติ : น.ส.ประกายดาว จิตต์ประเสริฐ หัวหน้าพยาบาล	
ผู้ตรวจสอบ : นางวิรัชดา พงษ์พรหม หัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาลผู้ป่วยอายุรกรรม				

ความหมาย การสอดใส่สายสวนปัสสาวะชนิดที่มีลูกโป่งอยู่ที่ปลาย (Foley's catheter) ที่ปลอดเชื้อผ่านปากท่อปัสสาวะเข้าไปในกระเพาะปัสสาวะและคาสายสวนไว้ โดยต่อกับถุงปัสสาวะแบบระบบปิด

วัตถุประสงค์ เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับพยาบาลในการใส่สายสวนปัสสาวะ

เป้าหมาย

1. ผู้ป่วยที่จำเป็นต้องใส่สายสวนปัสสาวะได้รับการใส่สายสวนปัสสาวะอย่างถูกต้อง
2. พยาบาลทุกคนสามารถใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในการใส่สายสวนปัสสาวะอย่างถูกต้อง

ผู้ปฏิบัติ พยาบาลวิชาชีพ

อุปกรณ์/เครื่องมือเครื่องใช้

1. ชุดสวนปัสสาวะปลอดเชื้อในชุดจะมี
2. ขามกลมเล็ก 2 ใบ / ขามกลมใหญ่ 1 ใบ
3. สำลีประมาณ 6 - 10 ก้อน
4. ผ้าสีเหลี่ยมเจาะกลาง 1 ผืน
5. Non tooth forceps 1 อัน
6. ถุงมือปลอดเชื้อ 1 - 2 คู่ / ขวดปราศจากเชื้อถ้าต้องเก็บปัสสาวะส่งตรวจ
7. สายสวนปัสสาวะชนิดสองทาง ในขนาดที่เหมาะสมกับผู้ป่วย
 - เด็ก ขนาด 8 - 12 Fr. กระเปาะ(Balloon) 3 - 5 ซีซี
 - ผู้ใหญ่ ขนาด 14 - 24 Fr. กระเปาะ (Balloon) 10 - 30 ซีซี
9. ชุดสายต่อและถุงรองรับปัสสาวะ(Urine bag)
10. Normal saline / K-Y Jelly / พลาสเตอร์
12. Syringe Sterile ขนาด 10 CC บรรจุน้ำกลั่น 5 - 10 CC
13. ชุดชำระอวัยวะสืบพันธุ์ภายนอกและหม้อนอนอน(Bed Pan)

ตัวชี้วัด

1. อัตราการปฏิบัติตามแนวทางการพยาบาล เพื่อป้องกันการติดเชื้อระบบทางเดินปัสสาวะจากการคาสายสวนปัสสาวะของบุคลากร \geq ร้อยละ 80
2. อัตราการติดเชื้อทางเดินปัสสาวะจากการใส่คาสายสวนปัสสาวะ \leq 5:1,000 วันใส่สายสวนปัสสาวะ

	ระเบียบปฏิบัติเลขที่ : WI-NUR-138	R : 00	หน้า : 2/4	วันที่ : 1 ตค.65
	เรื่อง : การใส่สายสวนปัสสาวะ			
ผู้จัดทำ : กลุ่มงานการพยาบาลผู้ป่วยอายุรกรรม			ผู้อนุมัติ : น.ส.ประกายดาว จิตต์ประเสริฐ หัวหน้าพยาบาล	
ผู้ตรวจสอบ : นางวิรัชดา พงษ์พรม หัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาลผู้ป่วยอายุรกรรม				

แผนการประเมิน 1. ประเมินสมรรถนะบุคลากรปีละ1 ครั้งโดยหัวหน้างาน/หัวหน้าเวร 2. ประเมินเมื่อมีเหตุการณ์ช่วยฟื้นคืนชีพ	
วิธีปฏิบัติ	
ขั้นตอน	เหตุผล
1. จัดสิ่งแวดล้อมเหมาะสม กันม่านให้มีมิติชัดเจนแสงสว่างเพียงพอ 2. บอกให้ผู้ป่วยทราบ สอดหมอนนอนเพื่อทำความสะอาด อวัยวะ สืบพันธุ์ภายนอกจัดทำผู้ป่วย 3. เปิดชุดสวนปัสสาวะด้วยวิธี ปิดลวดเชื้อ เทน้ำยาลงบนขาม สำลี บีบK - Y Jelly ลงบนก๊อช 4. สวมถุงมือปิดลวดเชื้อ 5. วิธีการสวน เทคนิค 1. เปิดชุดสวนปัสสาวะโดยใช้วิธีการปิดลวดเชื้อวางใกล้ตัวผู้ป่วย หยิบขามรูปไตที่จะรองรับน้ำปัสสาวะและขามกลมอีกใบหนึ่ง สำหรับ ใส่สำลีไว้แล้ววางไว้ใกล้ตัวผู้ป่วย หยิบสายสวนปัสสาวะ ที่ปิดลวดเชื้อ วางเตรียมไว้ คลุมผ้าสีเหลี่ยมเจาะกลางที่ปิดลวด เชื้อบนอวัยวะเพศ 2. มือข้างหนึ่งแยก Labia มืออีกข้างหนึ่งหยิบ Forceps คีบ สำลี ขุนน้ำยาทำความสะอาดรูเปิดท่อปัสสาวะอีกครั้งหนึ่ง วาง Forceps ที่ใช้แล้วในขามกลมที่ใส่สำลีไว้แล้ว หยิบสายสวน ปัสสาวะที่หล่อลื่น สายสวน แล้วค่อยๆสอดเข้าไปในรูเปิดท่อ ปัสสาวะลึกประมาณ 3 - 5 นิ้วหรือเมื่อเห็นปัสสาวะไหล ออกมา ปล่อยให้ น้ำปัสสาวะไหลออกตาม สายยางใส่ขามรูปไต ค่อยๆดันน้ำกลั่นเข้ากระเปาะประมาณ 5 - 8 ซี ซี. แล้วทดลอง ดึงสายสวนออกมาเล็กน้อย ถ้ารู้สึกติดให้หยุด เพศชาย 1. ใช้มือข้างหนึ่งจับองคชาติ ร่นหนังที่หุ้มส่วนปลายออกให้เห็น รู เปิดของท่อปัสสาวะ	เพื่อป้องกันการเปิดเผยร่างกายผู้ป่วย เพื่อให้ผู้ป่วยให้ความร่วมมือ เพื่อสะดวกต่อ การปฏิบัติการพยาบาล - เพื่อสะดวกต่อการปฏิบัติงาน - เพื่อป้องกันการบาดเจ็บของท่อปัสสาวะ - เพื่อให้เห็นรูเปิดของท่อปัสสาวะชัดเจน

	ระเบียบปฏิบัติเลขที่ : WI-NUR-138	R : 00	หน้า : 3/4	วันที่ : 1 ตค.65
	เรื่อง : การใส่สายสวนปัสสาวะ			
ผู้จัดทำ : กลุ่มงานการพยาบาลผู้ป่วยอายุรกรรม			ผู้อนุมัติ : น.ส.ประกายดาว จิตต์ประเสริฐ หัวหน้าพยาบาล	
ผู้ตรวจสอบ : นางวิรัชดา พงษ์พรหม หัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาลผู้ป่วยอายุรกรรม				

ขั้นตอน	เหตุผล
2. มืออีกข้างหยิบสำลีสูบน้ำยาทำความสะอาดรอบๆรูเปิดท่อปัสสาวะโดยเช็ดวนเป็นวงกลมไปทางเดียวกัน	- เพื่อป้องกันการปนเปื้อน
3. เปลี่ยนถุงมือปลอดเชื้อใหม่ คลุมผ้าสีเหลี่ยมเจาะกลางที่ปลอดเชื้อ ใช้ผ้าก๊อซหุ้มองคชาติ ยกขึ้นท่ามุมประมาณ 90 องศา	- เพื่อป้องกันการเกิดการแตกของท่อปัสสาวะ
4. มืออีกข้างหนึ่งหยิบ Forceps คีบสำลีสูบน้ำยาทำความสะอาด รูเปิดเหมือนเดิมอีกครั้งหนึ่ง แล้ววาง Forceps ที่ใช้แล้วในชาม กลมที่ใส่สำลีใช้แล้ว	
5. หยิบสายสวนปัสสาวะที่หล่อลื่นสายสวนแล้วค่อยๆสอดสายสวน เข้าไปที่รูเปิดท่อปัสสาวะจนเกือบมิดสาย ไม่ถอยกลับหรือมีปัสสาวะ ไหลออก ค่อยๆดันน้ำกลั่นเข้ากระเปาะประมาณ 5 – 8 ซีซี. แล้วดึงสายสวนออกมาช้าๆจนรู้สึกตืดตึงหนังหุ้มปลายองคชาติให้กลับคืนที่ เดิม ต่อสายสวนปัสสาวะเข้ากับชุดสายต่อของถุงรองรับปัสสาวะที่ ปลอดเชื้อดู แลให้เป็นระบบปิด	- เพื่อป้องกันหนังหุ้มปลายองคชาติ หดรัดตัว ทำให้เกิด Phimosi s
6. ติดพลาสติกหีบสายสวนคาปัสสาวะไว้ที่โคนขาด้ำนบน (ผู้หญิง) หรือหน้าท้องเหนือหัวเหน่า(ผู้ชาย) เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการตืด ร็งหรือกดทับสายสวน แขนงภาชนะรองรับปัสสาวะไว้ข้างเตียงหรือ ตำแหน่งที่เหมาะสม โดยให้อยู่ต่ำกว่าลำตัวหรือกระเพาะปัสสาวะ และเมื่อแขวนถุงปัสสาวะแล้วถุงปัสสาวะต้องไม่สัมผัสกับพื้น	- เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการตืด ร็งหรือกดทับสายสวนปัสสาวะ - เพื่อป้องกันปัสสาวะไหลย้อนกลับ เกิดการติดเชื้อในระบบทางเดินปัสสาวะ
8. ทำความสะอาดอวัยวะสืบพันธุ์ภายนอกและร่างกายของผู้ป่วย ให้สะอาดแล้วซับให้แห้ง บอกให้ผู้ป่วยทราบว่าได้ทำการสวนปัสสาวะ เสร็จเรียบร้อยแล้ว จัดให้ผู้ป่วยนอนในท่าสบาย	
9. บันทึกปริมาณ สี กลิ่น ลักษณะผิดปกติของปัสสาวะ	- เพื่อประเมินความผิดปกติ

ระเบียบปฏิบัติเลขที่ : WI-NUR-138

R : 00

หน้า : 4/4

วันที่ : 1 ตค.65

เรื่อง : การใส่สายสวนปัสสาวะ

ผู้จัดทำ : กลุ่มงานการพยาบาลผู้ป่วยอายุรกรรม

ผู้อนุมัติ :

พ.ศ.พ.ด. จิตต์ประเสริฐ

น.ส.ประกายดาว จิตต์ประเสริฐ

หัวหน้าพยาบาล

ผู้ตรวจสอบ : นางวิรัชดา พงษ์พรม

หัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาลผู้ป่วยอายุรกรรม

Urethral catheterisation

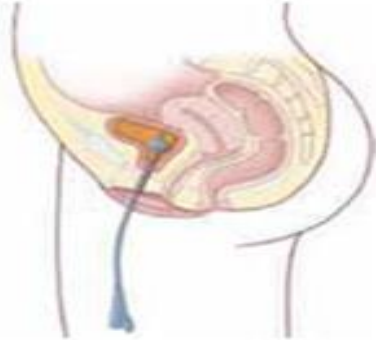

Fig. 1 Female

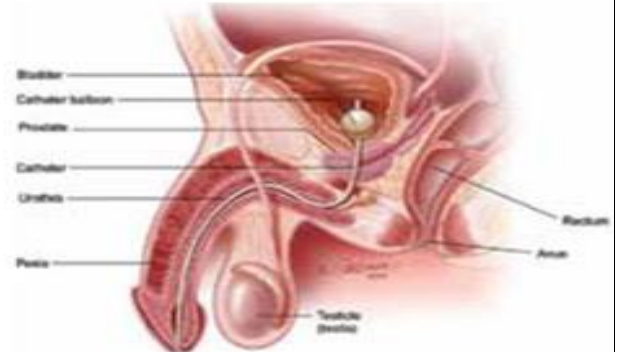

Fig. 2 Male

ภาพแสดง Urethral catheterization ในผู้ป่วยหญิงและผู้ป่วยชาย

เอกสารอ้างอิง

คณะกรรมการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาลบุรีรัมย์. (2556).คู่มือการพยาบาล.บุรีรัมย์ :
โรงพยาบาล บุรีรัมย์